Decàleg del bon examinand del C2

1. No separis el subjecte del verb amb coma.[1]
X *En Calixt i l'Ermessenda, es divorcien.* ✓ *En Calixt i l'Ermessenda es divorcien.*

2. No utilitzis el gerundi amb valor de posterioritat.[2]
X *Va caure de l'autobús trencant-se una cama.* ✓ *Va caure de l'autobús i es va trencar una cama.*

3. Evita l'estructura preposició + *que* (àton) i revisa l'ús de la preposició *a* en el complement directe. [3]
X *Ja és hora de que siguis més independent...* ✓ *Ja és hora que siguis més independent...*
X *Va veure a la seva amiga.* ✓ *Va veure la seva amiga.*

4. No confonguis les especificatives amb les explicatives.
X *La Terra que és un planeta gira al voltant del Sol.* ✓ *La Terra, que és un planeta, gira al voltant del Sol.*

5. Limita l'ús de frases en veu passiva.[4]
X *El lladre va ser detingut per la policia.* ✓ *La policia va detenir el lladre.*

6. Limita les nominalitzacions.
X *Els bombers van realitzar una intervenció per a l'extinció de l'incendi.*
✓ *Els bombers van intervenir per extingir l'incendi.*

7. Evita abusar de mots gaire genèrics *(cosa, tema, qüestió, fer, realitzar...).*[5]
X *La humilitat i la discreció són bones coses.* ✓ *La humilitat i la discreció són bones virtuts.*
X *El canvi climàtic és una cosa que preocupa molt.*
✓ *El canvi climàtic és un problema que preocupa molt.*

8. Revisa si el text ha de portar títol.
I, en general, verifica que hi hagi tots els elements propis de cada tipologia textual.

9. Atenció a la puntuació en les dislocacions i les focalitzacions. [6]
✓ *S'ha comprat un pis preciós, en Joan.* ✓ *No n'ha trobat cap, de bolet.* ✓ *Treballar, has de fer!*

10. No abusis del possessiu.
X *El meu cotxe s'ha espatllat.* ✓ *El cotxe se m'ha espatllat.*
X *Des de la seva aparició, les xarxes socials...* ✓ *Des que van aparèixer, les xarxes socials...*

ATENCIÓ!

[1] Ni, en general, cap altre constituent oracional en una frase ordenada de manera neutra.

[2] El gerundi només és correcte quan expressa una acció simultània o immediatament anterior a la que expressa el verb principal. I recorda que el fet que "molta gent" el faci servir no vol dir que sigui correcte. Consulta-ho al web de gramàtica del CPNL.

[3] Tingues en compte que en alguns casos (pronoms tònics o ambigüitat) el CD sí que porta preposició. Consulta-ho al web de gramàtica del CPNL.

[4] Usa la veu passiva només quan vulguis emfasitzar molt el subjecte pacient o bé quan vulguis impersonalitzar un text. En general, però, utilitza-la amb mesura. Consulta-ho al web de gramàtica del CPNL.

[5] No són paraules incorrectes, es poden fer servir, però sovint es poden substituir per una de més concreta.

[6] Si el desplaçament és cap a la dreta, se separa amb coma de la resta de l'oració i es reprèn amb un pronom feble quan la pronominalització és possible. Si l'element es desplaça a l'esquerra, l'ús de la coma és opcional i se sol evitar si és poc complex. També es reprèn amb un pronom feble quan és possible. Consulta-ho al web de gramàtica del CPNL.

Gramàtica del CPNL

CONSORCI PER A LA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA

Usos dels pronoms febles

- ✔ Representen algun element esmentat anteriorment o sobreentès.
- ✔ Estalvien repeticions.
- ✔ Sovint canvien de forma si la situació és formal o col·loquial.

Aquest recull ha estat elaborat per l'alumnat del curs de nivell superior (C2) de l'any acadèmic 2018-2019 a partir de les fitxes sobre la GIEC que hi ha l'Optimot.

ATENCIÓ!

Cal evitar ometre pronoms febles, combinar-los inadequadament o inventar-se'n:

- *Havíem d'anar a la platja, però al final ~~no anirem~~ no **hi** anirem.*
- *Volia aquell vestit, però a la botiga ja ~~no havia cap~~ no **n'hi** havia cap.*
- *Encara queda cafè, ~~vols?~~ **en** vols?*
- *El que ha sobrat de sopar ~~s'ho donaré al gos~~ **ho** donaré al gos.*
- *Estava tan cansada que ~~em vaig anar a casa~~ **me'n** vaig anar a casa.*
- *Em costa llevar-me d'hora, perquè ~~no estic acostumat~~ no **hi** estic acostumat.*
- *He de ~~dir-lis que no~~ **dir-los** que no.*

Ús formal

Formes més habituals en **llengua escrita**

Ús col·loquial

Formes més habituals en **llengua oral**

Digues-me el teu número de telèfon.	**1.** **Digue'm** el teu número de telèfon.
Digues-nos la veritat.	**2.** **Digue'ns** la veritat.
He portat la cartera a la Maria, ara **la hi** donaré.	**3.** He portat la cartera a la Maria, ara **l'hi** donaré.
Pensava portar el regal a les noies avui, però ja **els el** portaré demà.	**4.** Pensava portar el regal a les noies avui, però ja **els hi** portaré demà.
Ja que has comprat les flors per a l'aniversari de la mare, porta**-les-hi** ara!	**5.** Ja que has comprat les flors per a l'aniversari de la mare, porta**-'ls-hi** ara!
L'avi ara ja no regala llaminadures al seu net, però abans sempre **li'n** regalava moltes.	**6.** L'avi ara ja no regala llaminadures al seu net, però abans, sempre **n'hi** regalava moltes.
T'ho estic explicant per **convèncer-te**.	**7.** T'ho estic explicant per **convence't**.
Deixa d'**empènyer-nos**!	**8.** Deixa d'**empenye'ns**!
Molt de gust de **conèixer-te**.	**9.** Molt de gust de **coneixe't**.
Per **merèixer-te** aquest premi, t'ho has de treballar.	**10.** Per **mereixe't** aquest premi, t'ho has de treballar.
Estigues-te quiet d'una vegada!	**11.** **Estigue't** quiet d'una vegada!
Cus-te la faldilla tu mateix.	**12.** **Cuse't** la faldilla tu mateix.
T'ho pots creure? Em va dir: "**Mor-te**!".	**13.** T'ho pots creure? Em va dir: "**More't**!".
El noi del qual **es** reien sovint ara s'ha venjat de les assetjadores.	**14.** El noi de qui **se'n** reien sovint ara s'ha venjat de les assetjadores.
Truca a en Calixt i demana-li si tot això has de portar**-li-ho** avui.	**15.** Truca a en Calixt i demana-li si tot això has de portar**-l'hi** avui.
El diari ja **els el** donaré jo, a les periodistes.	**16.** El diari ja **els hi** donaré jo, a les periodistes.
La notícia, ja **els la** donaré jo, a les periodistes.	**17.** La notícia, ja **els hi** donaré jo, a les periodistes.
Els informes, ja **els els** dono jo, als periodistes.	**18.** Els informes, ja **els hi** dono jo, als periodistes.
Les bones notícies, dona**'ls-les** ara, als familiars del pacient: els calmaràs.	**19.** Les bones notícies, dona**'ls-hi** ara, als familiars del pacient: els calmaràs.
Ja **els ho** donaré jo, a les periodistes, tot el que m'has demanat.	**20.** Ja **els hi** donaré jo, a les periodistes, tot el que m'has demanat.
L'Ermessenda ha agafat el costum d'escriure als professors. Ara **els** escriu cada dia.	**21.** L'Ermessenda ha agafat el costum d'escriure als professors. Ara **els hi** escriu cada dia.
El resultat de l'examen, vull **dir-vos-el** en persona.	**22.** El resultat de l'examen, vull **di-us-el** en persona.
Encetem un capítol especial de la nostra història: aturem**-nos-hi** una mica.	**23.** Encetem un capítol especial de la nostra història: aturem**'s-hi** una mica.
Fa veure que no, però jo crec que en Calixt sí que **ens** sent.	**24.** Fa veure que no, però jo crec que en Calixt sí que **ens e** sent.
A Cal Llibreter està ple de llibres, com que cada dia **els n'**arriben de nous...	**25.** A Cal Llibreter està ple de llibres, com que cada dia **els n'hi** arriben de nous...
Treu el paper del calaix, però treu**-l'en** sense que et vegi ningú.	**26.** Treu el paper del calaix, però treu**-lo** sense que et vegi ningú.
Si et molesta la jaqueta penjada a la cadira, treu**-la'n**.	**27.** Si et molesta la jaqueta penjada a la cadira, treu**-la**.

CC BY NC SA

Material elaborat per:
Sergi Cercós Vilademunt